

v. Beethoven, less 5

1944 III

/ no 10

'baerne'

MAANDELIJKSE UITGAVE

VAN DE

HISTORISCHE KRING "BAERNE"

(waarin opgenomen:

"de Vuursteenkoerier")

maart 1977

Nummer 10

REDACTIE:

Mevrouw L.M. Bijvanck-Dingemans
De heer J. Kruidenier
De heer G. Brouwer

Correspondentie-adres: mevrouw L.M. Bijvanck-Dingemans,
Van Reenenlaan 10, Baarn. Tel.: 12817.

DAGELIJKS BESTUUR:

De heer G. Brouwer, Sophialaan 39, Baarn. Tel.: 14131 (voorzitter)
De heer J. Verrips, A. van Dijcklaan 39, Baarn. Tel.: 17833
(secretaris)
De heer E. v.d. Steeg, Talmalaan 39, Baarn. Tel.: 17571 (penning-
meester)

LEDENLIJST:

Nieuwe leden zijn:

Mevrouw H.P. van Wijkvliet, T. van Berkhoutstraat 34, Baarn.
De heer en mevrouw Van Erpers Roijaards-Staab, Torenlaan 48, Baarn.
De heer M. Ravenhorst, Mauvestraat 30, Baarn.

Bedankt als lid hebben:

Mevrouw G.H. Kuyer-Kool, Berkenweg 32, Baarn.
Caspar Lapré, Van Kinsbergenlaan 15, Baarn.

VAN DE REDACTIE

Om de tijd te hebben het maandblad "Baerne" ook inderdaad in de maand van verschijnen bij de leden in de bus te kunnen deponeren, vraagt de redactie u voortaan KOPIJ voor de 10e van elke maand in te leveren bij mevrouw Bijvanck, Van Reenenlaan 10 te Baarn (bij voorkeur getypt).

Verderop in deze uitgave drukken wij een kleine enquête af onder het motto "Leest u Baerne?". Wij vragen u vriendelijk doch dringend de vragen te beantwoorden en het lijstje bij de secretaris in de bus te stoppen.

Reden van deze vragenlijst is, dat de redactie graag wil weten of u het blad leest, of het werk dat maandelijks voor dit blad wordt gedaan niet overbodig is. Dit mede in verband met het voornemen "Baerne" binnenkort te gaan voorzien van een (fraaie) omslag.

LEZING DOOR MR. COLLARD OVER REIZEN VOOR DE TIJD VAN HET SPOOR

Gehouden in café "Het Wapen van Beeresteijn" aan de Zandvoortweg op 23 februari jl. om 8 uur 's-avonds.

Deze lezing door onze voorzitter, geïllustreerd met ca. 100 dia's, elk voor zich kwalitatief van een hoog peil als voortreffelijk ter verduidelijking van het gesproken woord, werd bezocht door een dertigtal leden van de Historische Kring "Baerne".

De heer Collard heeft ons ongeveer 2 uur lang geboeid met zijn verhaal; voor de korte pauze voornamelijk over het postvervoer vertellende, na de onderbreking in hoofdzaak over het personenvervoer. Steeds tot aan de komst van de trein.

In een vlot tempo, onze aandacht mocht geen moment verslappen (hetgeen bij een dergelijk interessante geschiedenis trouwens - wat mij betreft - niet of nauwelijks is gebeurd), gelardeerd met humor en veel details, trokken de transportmiddelen van het verleden aan onze ogen voorbij. Soms ging men vroeger pas op reis nadat men z'n testament had gemaakt. Het reizen was bepaald niet ongevaarlijk, bijv. struikrovers, vastraken in de sneeuw, andere ongelukken. De voor de stage-coaches, mail-coaches, diligences, gebruikte paarden haalden een gemiddelde leeftijd van 3 jaar. Zij leidden dus een nogal uitputtend bestaan. In het Paardenkamp te Soest bevinden zich nu paarden van 30 jaar en ouder. In het Engeland van de vorige eeuw zal nog wel niet gedacht zijn aan een bejaarden-tehuis voor paarden!

De Deel, behorende bij café Beeresteijn en op 23 februari jl. ons onderkomen, voldeed uitstekend. Het was een prima avond.

ENQUÊTE "LEEST U BAERNE"

Mevrouw/mijnheer,

Het maandblad "Baerne" van de Historische Kring bestaat 1 jaar. De redactie van het blad wil graag weten of u het tijdschrift op prijs stelt. En wat direkt ermee te maken heeft: leest u "Baerne"? Zoudt u onderstaande vragen willen beantwoorden? Het strookje gelieve u ingevuld te sturen naar het secretariaat van de vereniging. Bij voorbaat dank!

IK ZOU "BAERNE" WILLEN BLIJVEN ONTVANGEN (ja of neen)

IK LEES HET BLAD HELEMAAL/DEELS/NIET (één van de drie
woorden invullen)

IK HEB DE VOLGENDE SUGGESTIES: (bijv. meer historische artikelen,
meer speciaal over Baarn etc.)

.....
.....
.....

EEN HUWELIJK OP DE DRAKENBURG?

Volgens "Pluim" was de ridderhofstad Drakenburg het aanzienlijkste kasteel van geheel Eemland (blz. 113). Het is dan ook niet te verwonderen dat bloedverwanten van de eigenaren het kasteel graag gebruikten als achtergrond voor feesten, met name voor bruiloften. Zo zal het huwelijk van Mr. François à Meynsma met Susanna Agneta Thesingh naar mijn mening bepaald wel daar zijn gevierd.

Het geref. trouwboek van Baarn (Rijksarchief Utrecht) vermeldt: "Op den 31 dec. (1748) zijn op attestatie van Amsterdam en Haarlem alhier getrouwt Mr. Franciscus à Meynsma en Susanna Agnetha Teesing, bij die occasie gecollecteert tien ducaten".

Kennelijk dus een rijk huwelijk!

Ik meen dat hier de Drakenburg werd ingeschakeld, omdat Susanna, de op 27 oktober 1728 te Haarlem geboren dochter was van Hendrik Egbertsz Thesingh en Agneta Roeters, welke laatste een dochter was van George Roeters en Susanna van Meekeren. En George Roeters was nog in 1748 eigenaar van de Drakenburg (zie Pluim, blz. 87 en 203)! Ook het huwelijk van Agneta Roeters met Hendrik Thesingh werd in Baarn gesloten, op 15 februari 1727.

De heren Thesingh waren rijke kooplieden op Rusland.

Het gemeente-archief van Amsterdam bewaart een Russisch Keizerlijk octrooi uit 1700, verleend aan de Amsterdammer Jan Thesingh (zie Amstelodanum van mrt./apr. 1977, blz. 45).

De Roetersen waren eveneens rijke Amsterdamse kooplieden en magistraatspersonen.

Een volgende eigenaar van de Drakenburg - nog als ridderhofstede - was Mr. Nicolaas Willem Roëll, geboren te Amsterdam op 30 augustus 1736, te Beverwijk gehuwd met Anna Sophia Frederica van Gheel van Spanbroek op 22 juli 1764.

J.W. Niermans

GEKNIPT (1)

WANDELING LANGS OUDE ROMEINSE STRAAT

Op de Stubalp in het westen van de Oostenrijkse provincie Steiermarken is de afgelopen 30 jaar ruim 13 km van een belangrijke Romeinse straat blootgelegd. In de volksmond is deze weg beter bekend als de "oude wijnstraat". De Romeinen gebruikten deze straat namelijk om hun wijn naar Salzburg en Oberösterreich te brengen en vandaar zout naar het zuiden. Rudolf Sperlich uit Graz heeft veel diep in de stenen gekerfde wagensporen zichtbaar gemaakt en ruim 13 km van de weg gemarkeerd. De Romeinse straat is daardoor een toeristische trekpleister geworden. De blootgelegde Romeinse straat telt geen steile delen en geeft een bijzonder interessante indruk van de wegenbouwkunst van de Romeinen. Om de begaanbaarheid te vergemakkelijken zijn op verschillende plaatsen uitwijkmogelijkheden, loopstenen en loopplanken gemaakt, zodat een boeiende wandeling langs en over de Romeinse straat mogelijk is.

Nadere inlichtingen: Oostenrijks Verkeersbureau, Singel 464 te Amsterdam, tel. 020 - 255933.

(Overgenomen uit het weekblad De Gooi- en Eembode d.d. 25 maart 1977)

LITERATUUR

"Inleiding tot de oud-Egyptische beschaving" met tekeningen, geschreven door de conservator van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Behandelt de geschiedenis en cultuur van het oude Egypte en zijn bewoners.

132 blz., 42 illustraties.

f 7,75 (per post f 9,05)

Staatsuitgeverij, Den Haag, tel. 070 - 814511

Bestelnummer 110-041-00.

ARCHEOLOGISCH REISBOEK VOOR NEDERLAND

door Drs. R.H.J. Klok

Uitg. Fibula-van Dishoeck, Haarlem 1977.

Prijs f 32,50

Tijdens het rondsnuffelen in een boekwinkel ontdekte ik het zo juist uitgekomen bovenstaand boek. Reeds bij de eerste aanblik was ik zo enthousiast, dat ik het direkt heb gekocht. De inleiding begint met een uiteenzetting van perioden en monumenten, kort maar zeer overzichtelijk.

Daarna volgt per provincie een indeling van de aldaar te bezichtigen historische monumenten. En juist deze indeling maakt het boek zo handzaam. Het is duidelijk niet de bedoeling alles in één ruk uit te lezen, maar echt als je ergens naar toe gaat het boek ter hand te nemen en te kijken wat in een bepaalde omgeving de moeite van het bezichtigen waard is. Allereerst wordt verwezen naar de topografische ligging van een plaats en daarna volgt een beschrijving en een stuk geschiedenis. Verder een lijst van aldaar gedane vondsten en onderzoeken. Dit alles goed geïllustreerd met foto's en tekeningen.

Al met al een ware aanwinst, goed leesbaar en zeer uitnodigend om er in eigen land op uit te trekken.

Ik hoop dat u ook nog ergens een geschenkbond heeft liggen, zoals gelukkig bij mij het geval was, maar anders had ik mijn laatste cent er ook voor neergeteld.

Ankie Westerling

INLEVEREN KOPIJ

S.v.p. inleveren vóór de 10e van elke maand!

RIJKSMUSEUM VAN OUDHEDEN HEROPENT EGYPTISCHE ZALEN

Op 25 december 1976 is de afdeling Egyptische beeldhouwwerken in het Rijksmuseum van Oudheden na een verbouwing van twee jaar weer voor het publiek opengesteld.

Enige honderden beelden en reliëfs, waaronder het beste wat het Oude Egypte op dit gebied heeft gepresteerd, worden thans op een modern-artistieke en aan de jongste ontwikkelingen van de wetenschap aangepaste wijze gepresenteerd. De vijf zaaltjes waarin dit overvloedige en rijke materiaal - de beste collectie in ons land en een verzameling van internationale allure - vroeger was opgesteld, zijn vervangen door twee grote ruimten.

Niet alleen de ontwikkeling van de Egyptische beeldhouwkunst, van 3000 voor Chr. tot in de eerste eeuwen van onze jaartelling, wordt aanschouwelijk gemaakt, de bezoeker krijgt ook een indruk van het leven in de Egyptische oudheid en van de opvattingen die de Egyptenaren hadden omtrent het leven na de dood. Zij beschouwden dit als een ideale vorm van het aardse bestaan; daardoor werd het in feite de drijfveer van de Egyptische kunst.

Collectie

Dankzij de nieuwe architectuur van de zalen is het nu mogelijk de pronkstukken van de collectie, die sedert 1829 in Leiden zijn, beter te tonen. De bezoeker kan een compleet bewaarde grafkapel uit het Oude Rijk, het hoogtepunt van de Egyptische beschaving, betreden; dit is een kamer met wandreliëfs, waarop het leven van alledag uit ca. 2300 voor Chr. is afgebeeld. Ook komt men oog in oog te staan met de meer dan levensgrote beelden van Maya en Merit. Maya was minister van financiën en rijksbouwmeester onder farao Toetanchamon. De reliëfs van Horemheb laten het hoogtepunt zien uit de carrière van een van de belangrijkste mannen uit de 14e eeuw voor Chr. Deze reliëfs stammen uit het graf dat Horemheb als particulier had laten bouwen voordat hij zelf koning van Egypte werd. Dit graf is door de jongste opgravingsexpeditie van het Museum van Oudheden bij Memphis teruggevonden.

In de kapel van Pa-aten-em-heb, uit dezelfde tijd, bevindt zich de bekende voorstelling van de blinde harpenaar.

De lagergeplaatsten in de maatschappij komen in beeld of schrift aan het woord op de tientallen stèles, tempel- en grafstenen, die op één lange wand zijn samengebracht. Nergens komt de monumentaliteit van de Egyptische beeldhouwkunst beter tot uitdrukking dan in de gigantische stenen sarcofagen van de Saïtische tijd (ca. 600 voor Chr.). Tekstpanelen en een kaart geven informatie over de aard en de betekenis van de Faraonische beschaving en over de geschiedenis en de geografie van Egypte.

Vormgeving

De vormgeving van de nieuwe zalen, aangepast aan het hoofdzakelijk frontale karakter en het direkte kleurgebruik van de Egyptische kunst, is het werk van Aart Verhoeven. De belichting en techniek waren, als steeds, in de vertrouwde handen van de Rijksgebouwendienst. De uitvoering geschiedde door de technische staf van het museum o.l.v. W. Binnendijk.

Op 28 december 1976 begroette het Rijksmuseum van Oudheden de 75.000ste bezoeker van dit jaar. In 1969 waren dat er 40.000, zodat in zeven jaar tijds het aantal bezoekers bijna verdubbeld is.

Het Rijksmuseum van Oudheden, Rapenburg 28 te Leiden is dagelijks geopend van 10 tot 17 uur; op zon- en feestdagen van 13 tot 17 uur. Op nieuwjaarsdag is het museum gesloten.

(Overgenomen uit de Staatscourant d.d. 30 november 1976).

NIEUWSUIT DE OUDHEIDKAMER

De voorbereidingen voor de tentoonstelling "40 jaar Koninklijke Familie in Baarn" vorderen gestaag.

Op onze oproep in "Baerne" kregen we twee erg leuke reacties. Eén daarvan was van de heer Kraf uit Soest, die uit het archief van de N.S. foto's voor ons kan bemachtigen van de koninklijke trein en aankomsten van diverse hoogwaardigheidsbekleders op het station Baarn. Bijzonder blij zijn we ook met een copie van de notulen van de vergadering, waarin destijds besloten werd tot oprichting van een station in Baarn.

De bekende en alom geliefde Prins Hendrik de Zeevaarder gaf namelijk wel toestemming tot aanleg van de spoorlijn Amsterdam - Amersfoort over zijn grondgebied, echter onder voorwaarde, dat er in Baarn een station zou komen. Dat dit station mede geleid heeft tot de komst van vele rijke Amsterdamse kooplieden naar Baarn, die hier hun villa's en buitenhuizen lieten bouwen en zodoende meer welvaart brachten, weten we allen.

Een goede tip kregen we ook van mevrouw Graafland, die ons het adres verschafte van twee Baarnse verpleegsters, die sinds hun jeugd fervente verzamelaarsters zijn van alles wat met het Oranjehuis te maken heeft. Zij waren dadelijk enthousiast en bereid ons allerlei spullen ter beschikking te stellen.

Wat wij nu nog zoeken zijn vooral foto's van de 14e april 1937, de dag van de feestelijke intocht in Baarn. We hebben foto's van de versierde Brink en nog enkele straten, maar er moeten beslist meer foto's gemaakt zijn. Wie heeft nog iets in zijn/haar album of weet nog iemand die ons kan helpen? Ook foto's uit het dagelijks leven van leden van het Oranjehuis in Baarn zijn welkom, vooral de minder bekende.

Mochten er onder de leden mensen zijn die gaarne actief willen medewerken aan deze tentoonstelling, onze telefoonnummers zijn:

14973 - mevr. Jo v.d. Brink, Gen. K. v.d. Heydenlaan 12 en
13133 - Bep Grootendorst-Doornekamp, Van Beethovenlaan 5.

Bep Grootendorst

GEKNIPT (2)

HISTORISCHE AFDELING

Dagelijks open van 14 - 17 uur

Weekeinden van 12 - 17 uur

Loosdrecht- en Amstelporselein, geologie en archeologie van het Gooi.

De archeologe, mevrouw Drs. M. Addink-Samplonius kan iedere tweede woensdag van de maand van 14 tot 16 uur worden geraadpleegd over vondsten op archeologisch gebied.

(Overgenomen uit "Bulletin Gemeentelijke Dienst voor Cultuur Hilversum", maart 1977).

Het adres is: Centrum "De Vaart"
Vaartweg 163
Hilversum.

NOTULEN VAN DE WERKGROEPVERGADERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP

Gehouden op dinsdag 1 maart 1977 ten huize van Jaap Kruidenier. Aanwezig waren 12 leden van de Arwe en de penningmeester van het Algemeen Bestuur.

1. De voorzitter opent de vergadering om 20.15 uur en heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heer Evert van der Steeg, penningmeester van het Algemeen Bestuur. De heer Brouwer had aanvankelijk willen komen, maar heeft zich laten verontschuldigen.

2. Bestuursmededelingen

- a. Het projekt Grimmestein kan geen doorgang vinden wegens weigering van de pachter.
- b. Kandidaten voor de aftredende leden voor het Algemeen Bestuur zijn tot dusver: de heer Brouwer wil voorzitterschap waarnemen, de heer Kwak is gevraagd als vice-voorzitter. Als onze kandidaat voor het secretarisschap wordt na enige discussie Jojada Verrips genoemd. Betty zal hem vragen. Algemeen Bestuur inlichten. Andere leden blijven aan.

3. Ingekomen stukken

- a. Brief van Waterstaat betreffende afsnijdingen van de Eem met tekeningen.
- b. Brief van de heer Brouwer betreffende verhindering tot het bijwonen van de vergadering.

4. Aktiviteiten

De volgende activiteiten en mogelijke activiteiten worden behandeld:

- a. De Eult. Er wordt besloten achterelkaar elke zaterdag daar te gaan opnemen. Eerst prikken daarna graven. Jaap Kruidenier is projectleider. Annie van Honstede, Jo v.d. Brink en mevrouw Hartwig zullen het Provinciaal Archief bezoeken voor gegevens over de Eult. Jan Konst en Martin v.d. Boogaard zullen in de Paasvakantie gaan.
Beginnen op zaterdag 12 maart om 9.30 uur bij het hek van het Baarnse bos. Volgende keer op zaterdag 19 maart dezelfde tijd. Het R.O.B. zal om toestemming gevraagd worden.
- b. Landesaufnahmen worden uitgesteld.
- c. Excursie naar Assen en Borger en misschien de Papeloze Kerk zal gepland worden voor half mei. Lunchpakket meenemen.
- d. Overwogen wordt een schervenavond te houden, waarbij het voorstel komt mevrouw Addink uit te nodigen.
- e. Voorstel heidewandeling te houden over Larense Heide, volgens het kaartje in het boek "De Gemene Heide van Gooiland".
In de ijskast plaats.
- f. Voorstel boekbespreking op werkgroepvergadering. In gedachten houden.
- g. Gevraagd naar voorstellen van de vergadering komt van Siebe Remery, dat hij wel een lezing over aardewerk wil houden.
- h. Jaap Kruidenier heeft een doos vol dia's, die hij niet kan thuisbrengen. Het betreffen dia's van archeologische voorwerpen en historische monumenten. Kunnen we dat niet eens op een avond met z'n allen doen?
- i. Noortje stelt voor op de volgende bijeenkomst Allard van Helbergen uit te nodigen om hetgeen hij gevonden heeft in de loop der jaren aan ons te laten zien. Noortje zal dit bespreken.

5. Rondvraag

- Bep Grootendorst vertelt dat de heer De Ruig de heer Kuyer heeft gesproken. Graven op Grimmestein zal van de zomer opnieuw bekeken worden.
- Annie van Honstede heeft foto's over openluchtmuseum in Duitsland.
- Brennie Remery zal een verslag maken van de excursie naar Brabant.
- Noortje noemt een aantal activiteiten.

Donderdag 3 maart lezing in De Vaart: De waarheid over Atlantic.
Woensdag 13 april lezing in De Vaart van de Vereniging Albertus Perk.

- Bep Grootendorst zegt dat er een brief binnengekomen moet zijn bij het Algemeen Bestuur van de Culturele Raad, met een uitnodiging tot het bijwonen van de lezing "Industriële Archeologie" in het Slot te Zeist op 14 mei a.s. Dit zal de hele dag duren. Besloten wordt 1 lid van het Algemeen Bestuur, 1 lid van de Arwe en 1 lid van de Oudheidskamer af te vaardigen. Dit zijn Jaap Kruidenier, Jo v.d. Brink en Bep Grootendorst.
- Betty heeft informatie over de Vrienden van Eemland.
 - Zaterdag 26 maart om 10.00 uur in het Wagenwiel te Bunschoten lezing over de wordingsgeschiedenis van Bunschoten.
 - 17 april vogelavond door Paul v.d. Poel in Astoria
 - 30 april vogelexcursie
 - 11 maart Jaarvergadering in de Oude Tram te Amersfoort, na de pauze verhandeling van de heer Van Tent over Eemland.
 - 15 maart mevrouw Isings over Romeins glas.
 - 28 april de heer Stikvoort over de oude Nederlandse boerderij in Flehute.

6. Volgende vergadering

De volgende vergadering zal worden gehouden op 20 april a.s. bij Bep Grootendorst. De heer Van Helbergen zal worden uitgenodigd als spreker.

Secretaris.

JA, DIE LÜNEBURGERHEIDE!
IST DES HERRGOTTS SCHÖNSTES LAND
WO ICH MEINE GRÖSSTE FREUDE
UND DAS SCHÖNSTE MÄDCHEN FAND

Excursie van de amateur-archeologen naar Niederhaverbeck-
Naturschutzpark Lüneburgerheide, Duitsland, op 25, 26 en 27 maart jl.

Fijn en leerzaam weekend

Aangestoken door Betty Overeem's enthousiasme over de tocht van vorig jaar besloot ik dit jaar met nagenoeg dezelfde mensen mee te reizen naar Duitsland. Behalve 10 leden van de Arwe van de Historische Kring "Baerne", velen voor de tweede keer, Noortje Bijvanck, Bart Braat en ik voor de eerste keer, gingen liefhebbers van en archeologie en de Lüneburgerheide mee uit Amersfoort, Amsterdam, Utrecht en Zeist. Leider-gids-deskundige: Hans Fokkens.

De groep: totaal 26 mensen in 9 auto's.

Drie drukke, geheel bezette dagen deze 25, 26 en 27 maart, maar erg interessant en plezierig. Kortom: een fijn weekend!

De Giebichenstein

We (dat wil zeggen Bep Grootendorst, Annie van Honstede en niet te vergeten Koos, de hond, en ik) vertrokken uit Baarn in de vroege (nou ja, het was al kwart voor negen) ochtenduren van vrijdag 25 maart 1977. Aankomst in Niederhaverbeck 4 uur n.m. als één van de laatsten. Afgelegde afstand ca. 450 km. Ons onderkomen bleek te zijn het hotel Mencke met nieuwe dépendance en het iets verderop gelegen Eichhof.

Maar even terug naar de rit Baarn-Niederhaverbeck. Terwijl het weer zich niet bepaald van de zonnigste kant liet zien, maakten we onderweg al kennis met datgene wat o.m. het doel van de reis bepaalde, namelijk de grafheuvel. Langs de tweebaansweg die wij in Duitsland grotendeels volgden, in het dorpje Stöckse, bekeken we de Giebichenstein, een grafheuvel direkt gelegen naast een werkelijk enorme zwerfsteen. Afmetingen: lengte zeker 5 meter en hoogte \pm 2,5 meter, met een gewicht van 330.000 kg. Bedoeld, naar ik mag aannemen, als oriëntatieplek, is deze kolossale kei zeker vele duizenden jaren oud. De naastgelegen grafheuvel is gerestaureerd. Dit oponthoud en het "tanken und rasten" deed ons 7 uur onderweg zijn.

Eerste kennismaking

Er blijft niet veel tijd en gelegenheid over iets te doen wanneer je om 4 uur 's-middags aankomt. Kennismaken met de andere leden van het reisgezelschap, je oprissien, de koffie drinken waar je inmiddels zo'n behoefte aan hebt en een eerste indruk krijgen van omgeving en hotel.

De Lüneburgerheide-Naturschutzpark, een prachtig, woest gebied. Naar Nederlandse begrippen nog ongerept, waarbij we dan wel de Pantzerübungsgelände wel (of misschien juist niet) moeten vergeten. Enfin, van oefeningen van militairen hebben we niets gemerkt.

De Heide kan ik beschrijven als een zeer afwisselend landschap; heuvelachtig, groepjes jeneverbessen, een verzameling grote stenen, dan weer een enkele jeneverbes en een verspreide kei. Steeds wisselend met soms prehistorische akkers, dé vindplaatsen, met veel dieren en planten. Een rijk gebied voor ons - amateur-archeologen -, voor planten- en dierenliefhebbers, voor wandelaars, voor geologen. In totaal een oppervlakte van zo'n 20.000 ha. En wat mij het meest trof: je hoort de stilte.

De eerste wandeling

Vanaf 5 uur tot omstreeks half 7 maakten wij gezamenlijk de eerste wandeling over de heide. Enkele kilometers, waarbij we in de buurt van het hotel bleven. Het waaide nogal, de temperatuur was laag en we kregen het koud. Een eindweegs volgden we de Haverbeck. Nu een stroompje van nauwelijks anderhalve meter, vroeger een rivier van vele meters breed. De voettocht gaf ons een indruk van de Heide, een door mensen nog niet aangetast gebied.

Lüneburg op zaterdag

Ik heb geprobeerd nog vóór het ontbijt en nog vóór ons vertrek naar Lüneburg, om 9.45 uur, enkele foto's te maken van het verlaten door de kudde schapen van de grote schaapskooi, die op een steenworp afstand van het hotel ligt. Dit lukte jammer genoeg niet. Ik wist dan ook niet het, kennelijk steeds veranderende, tijdstip van vertrek van de schapen. Naar Lüneburg dus. Een rit van om en nabij 35 km., een kleine 3 kwartier per auto. Het gehele gezelschap ging mee. Daar deze dagen duidelijk het stempel droegen van archeologische bezigheden, maar wij daarnaast toch wel de gelegenheid kregen iets anders te doen, konden we, staande in het museum te Lüneburg, kiezen uit óf het bekijken van de archeologische afdeling van dit museum óf het direkt verdwijnen en het gaan winkelen.

Als punt van samenkomst werd de kerk (de naam weet ik nog steeds niet) met het groen-koperen dak door Hans Fokkens aangewezen.

Het museum was erg interessant, de stad zeer bezienswaardig. We hebben gewinkeld en inkopen gedaan. Na de lunch maakten we onder leiding van Hans Fokkens een wandeling door weer een ander gedeelte van Lüneburg. We troffen het bijzonder wat de weersomstandigheden aanging: geen druppel regen en de zon liet ons weinig in de steek. Kijkend naar de rijkdom aan oude, in gawe staat verkerende vakwerkhuizen (en vanzelfsprekend fotograferend), zelfs enkele gebouwen uit het eind van de 16e en het begin van de 17e eeuw, trek je, ook al weet je dat het niet valt te vergelijken, een overeenkomst tussen zo veel historische rijkdom als in Lüneburg en zo veel gemis hieraan als in Baarn.

Palmschleuse en Lauenburg

Na Lüneburg reden wij naar de zogeheten Palmschleuse, een oude sluis in de buurt van zowel Lauenburg (Ober- en Unterstadt) als de grens tussen Oost en West. Dat laatste moesten we natuurlijk ook even bekijken. Ten slotte, voordat we een akker opzochten (:), even snel wat gebruiken in Lauenburg. Wat mij betreft werd dat Glühwein, voor het eerst en het laatst. Vanuit dit restaurant een schitterend uitzicht op en over de Elbe.

De akkers: de vindplaatsen!

Ondanks een bijna overladen zaterdagprogramma toch nog tijd voor het opsporen van artefacten, in combinatie met het bekijken van een grafheuvel. Staande op een hogere plek, samen met één van de reisgenoten, gekeken naar de zoekers en bukkers. Toen nogal sceptisch, wat mij betreft tenminste. Later, de volgende dag, heb ik ook gezocht (en zelfs wat gevonden: een afslag!).

Na de eerste aarzeling, wellicht bekeerd door het spannende karakter van het misschien een werktuig-uit-het-stenen-tijdperk-vinden, driftig meegezocht naar een kling, een krabber, een speer- of pijlpunt. In het ongunstigste geval een mooi stuk vuursteen (op de akker achter het hotel Menckelag het vol met mooie stukken vuursteen, maar geen werktuigen, aldus Hans Fokkens; in de ochtend troffen Bart en ik Bep Grootendorst zoekend op de akker aan). Overigens: Betty, dank voor de afslagen!

Sneeuw op de grafheuvels

Wakker geworden zondag om 8 uur. Bart Braat stond net op het punt de kamer te verlaten voor een korte wandeling. Kijkend uit het raam zag ik dat het flink sneeuwde. De derde, en laatste, dag op de Heide met een totaal ander weerbeeld.

Trouwens vrij slecht geslapen als gevolg van een flinke verkoudheid, waaraan ik niet als enige leed. Noortje Bijvanck en Betty Overeem zagen er zaterdagavond al flink grieperig uit.

Deze zondag, tussen ontbijt om 9 uur en vertrek naar Holland om 3 uur, nog erg veel gezien.

Het museum te Amelinghausen, klein maar zeer gevarieerd en in één uur goed te bekijken. De enkele ruimte, waaruit het museum bestaat, is gevuld met voorbeelden van klederdrachten, aardewerk, bestek, archeologische vondsten, schilderijen, boeken, stenen, gereedschap en landkaarten.

Terwijl één groep een wandeling maakte in de sneeuw, een tweede groep was gaan zoeken naar werktuigen op de akker te Hörpel, dronken wij met de overblijvers koffie te Amelinghausen en toonde Betty ons de onder haar slaapkamerraam gevonden artefacten.

We zagen de Prehistoric Graves in Uhlenberg, de opgravingen van het Helms Museum, we bezochten Borstel in der Kule en ten slotte de zéér indrukwekkende Totenstadt Oldendorf. Deze Totenstadt, inderdaad een stad, bleek de grootste verzameling Langgräber en hunebedden te zijn die we tot dan gezien hadden. Graag had ik dit monument wat uitgebreider bekeken. Over een grote oppervlakte bevinden zich vele graven, van flinke afmetingen tot zeer lang-gerekte. Maar de tijd drong. Het lag in de bedoeling nog te lunchen alvorens naar Holland te rijden, dus terug naar Mencke, Niederhaverbeck. Eten, afrekenen en afscheid nemen. Een paar laatste foto's, een laatste blik op de Heide.

Het was eigenlijk te kort denk je dan, maar er is zo veel gebeurd! Tot ziens Niederhaverbeck!

G. Brouwer

LITERATUUR

"Führer zu vor- und frühgeschichtlichen Denkmählern"

Hamburg-Harburg, Sachsenwald, Nördliche Lüneburger Heide (nr. 7)

Verlag Philipp von Zabern

Mainz am Rhein

Duitsland

Koste in Duitsland DM 12,50

REGLEMENT WERKGROEPEN

In "Baerne" nummer 8 werd het concept-reglement werkgroepen afgedrukt. Deze tekst is vervolgens besproken in de bestuursvergadering van 23 februari jl. Enkele veranderingen c.q. verbeteringen zijn aangebracht. Met name artikel 5 lid 2. Ter verduidelijking zij opgemerkt, dat deze wijziging is ingegeven door het feit dat slechts de vereniging en niet de werkgroepen rechtspersoonlijkheid bezit.

Een gang van zaken als aangegeven in dit artikel 5 lid 2 is al gevolgd met de begroting van de werkgroep Oudheidkamer inzake de expositie over het Koninklijk Paar.

Mocht één van de leden ter zake van deze tekst nog opmerkingen hebben, dan verneemt het bestuur deze gaarne. Zo niet, dan is hiermede dit reglement (eindelijk) definitief en van kracht.

HISTORISCHE KRING "BAERNE"

Reglement werkgroepen

Artikel 1.

Een werkgroep wordt ingesteld bij besluit van de ledenvergadering en is een onderdeel van de vereniging.

Artikel 2.

De tot de vereniging behorende werkgroepen zijn:

- de werkgroep Algemene Geschiedenis
- de werkgroep Archeologie
- de werkgroep Interviews en Reportages
- de werkgroep Oudheidkamer

Artikel 3.

Leden van een werkgroep zijn natuurlijke personen die lid zijn van de vereniging en zich bovendien hebben laten inschrijven als lid van die werkgroep. Aanmelding als lid van een werkgroep geschiedt bij het secretariaat van de werkgroep onder opgave van naam, adres en woonplaats.

Artikel 4.

Het bestuur van een werkgroep bestaat uit een voorzitter, een secretaris, een penningmeester en uit maximaal nog twee gewone leden. Een voordracht voor de benoeming van bestuursleden van een werkgroep dient ter kennis te worden gebracht van het bestuur van de vereniging.

Artikel 5.

1. Het bestuur van de werkgroep kan zelfstandig activiteiten organiseren en contacten leggen met personen of instanties over zaken de werkgroep betreffende, voor zover daaraan eventueel verbonden kosten bestreden kunnen worden uit het bedrag dat voor het lopende verenigingsjaar uit de kas van de vereniging ter vrije beschikking van de werkgroep is gesteld.
2. Wanneer een werkgroep een evenement wil organiseren waaraan kosten zijn verbonden die niet uit het ter vrije beschikking staande bedrag bestreden kunnen worden, zal zij aan het bestuur van de vereniging een opgave van de begrote kosten van dat evenement met toelichting voorleggen.
Indien het bestuur van de vereniging zich met het voorstel en de daarbij behorende begroting kan verenigen, zal met het bestuur van de werkgroep worden geregeld welke rechtshandelingen ter zake van de uitvoering rechtstreeks door de werkgroep verricht kunnen worden. Onverminderd het vorenstaande kan een werkgroep geen verbintenissen aangaan ten laste van de vereniging, tenzij zij hiertoe uitdrukkelijk en schriftelijk is gemachtigd door een besluit van het bestuur van de vereniging.

Artikel 6.

Het bestuur van de vereniging wordt van alle activiteiten van een werkgroep in kennis gesteld door de vertegenwoordiger van de werkgroep in dit bestuur.

Artikel 7.

Van alle correspondentie, te voeren door de werkgroep met personen en instanties buiten de vereniging, ontvangt de secretaris van de vereniging een afschrift. Van alle correspondentie, de werkgroep betreffende, te voeren door het bestuur van de vereniging ontvangt de werkgroep een afschrift.

Artikel 8.

Van alle contacten van de werkgroep met vertegenwoordigers van de pers dient de secretaris van de vereniging tevoren schriftelijk in kennis te worden gesteld.

Artikel 9.

1. De vertegenwoordiger van de werkgroep in het bestuur van de vereniging behartigt de belangen van de werkgroep bij dit bestuur voor zover de belangen van de werkgroep niet strijdig zijn met de algemene belangen van de vereniging.
2. De vertegenwoordiger van de werkgroep brengt verslag uit aan de leden van de werkgroep van hetgeen is besproken en besloten in de vergaderingen van het bestuur van de vereniging, voor zover dit van belang is voor de werkgroep.

Artikel 10.

Geschilpunten van de werkgroep met het algemeen bestuur zullen in een gezamenlijke vergadering van het bestuur van de werkgroep met het algemeen bestuur worden opgelost. Van het besprokene dient het bestuur van de werkgroep de leden van de groep op de hoogte te stellen.

Artikel 11.

Op voorstel van het bestuur of enkele leden van de werkgroep kan met toestemming van ten minste tweederde van het aantal leden van de groep een vergadering met het algemeen bestuur worden aangevraagd.

Artikel 12.

De ledenvergadering van de werkgroep benoemt commissies, bijv. voor het voorbereiden of onderzoeken van mogelijke activiteiten. Deze commissies brengen verslag uit aan de ledenvergadering van de werkgroep.

Artikel 13.

Monden deze activiteiten uit in projekten, dan wordt een projekt-leider benoemd en een projektgroep ingesteld door de ledenvergadering en brengt ook aan deze verslag uit.

Artikel 14.

Elk jaar wordt door de ledenvergadering van de werkgroep Archeologie één van de leden van de werkgroep, die zich daartoe beschikbaar stelt, aangewezen voor het beheer van de bodemvondsten die niet volgens de wet afgedragen dienen te worden. Hij zal deze vonsten catalogiseren, schoonmaken en na kennisgeving of tentoonstelling opbergen op een daartoe geschikte plaats.

AGENDA VOOR APRIL EN MEI

April LEZING

Op 13 april a.s. om 20.00 uur LEZING door de heren P. Dirks en P. Reinders, architecten en ontwerpers van het plan "IDEE '69", over hun plan en over andere plannen die zijn vervaardigd voor het centrum van Baarn.

De Historische Kring "Baerne" mag zich ten nauwste betrokken voelen bij de toekomstige veranderingen in Baarns hart. Reden waarom beide heren zich bereid verklaarden voor alle geïnteresseerden van de Kring hun voordracht te houden. Zij zullen deze LEZING met illustraties verduidelijken.

PLAATS: kelder onder Gemeentehuis, bereikbaar via het hek rechts naast Gemeentehuis, in de Laanstraat, hek vanaf 19.45 uur geopend.

Wij verwachten veel belangstellenden voor dit zeer aktuele onderwerp! (alleen voor leden - toegang gratis).

April TENTOONSTELLING

Door de werkgroep Oudheidkamer zal op 29 en 30 april en op 1 mei a.s. in het gebouw voor Christelijke Belangen, hoek Parkstraat/Leestraat, een TENTOONSTELLING worden gehouden over 40 jaren Koninklijke Familie in Baarn.

Deze bijzondere expositie wordt op 28 april a.s. officieel geopend, 's avonds om 8.30 uur.

Bij de opening zijn de leden van de Kring van harte welkom.

Elders in deze krant komen wij uitvoeriger op de tentoonstelling terug (zie ook komende artikelen in de Baarnsche Courant).

Mei EXCURSIE

In mei zal hoogstwaarschijnlijk een excursie worden gehouden naar Kasteel Amerongen.

Nadere mededelingen hierover volgen nog.